

**Američka islamofobija
pomaže Trumpu da uništi
sporazum sa Iranom**

Hussein Rashid

Američka islamofobija pomaže Trumpu da uništi sporazum sa Iranom

Hussein Rashid

Predavač na koledžu Barnard

Sažetak

Godine 1985, muzičar Sting je objavio pjesmu pod nazivom „Rusi“. Refren, u kojem je stajalo „Rusi također vole svoju djecu“ je bio podsjetnik na to da čak i naši najneumoljiviji neprijatelji, sa oružjem koje može uništiti svijet, naposljetku ipak jesu ljudi. Ideologiju komunizma smo gurnuli ustranu kako bi našli zajedničku ljudskost. Generaciju nakon toga, objesna islamofobija ne dopušta Sjedinjenim Državama da posmatraju muslimanske nacije nikako drugačije nego kao egzistencijalne prijetnje. Opće američko razumijevanje islama je pod dubokim utjecajem Saudijske Arabije, koja praktikuje novi oblik islama nazvan vehabizam. Saudijsko vođstvo, kao pobornik vehabijske države, izuzetno je anti-šiitsko, jer šiizam nudi drugačiji pogled na to šta znači biti musliman. Većina Amerikanaca ne može zamisliti državu koja prakticira islam drugačije od Saudijske Arabije, čak iako Iran nudi jako drugačiji pristup vjeri.

Ključne riječi: islamofobija, SAD, vehabizam, Iran

Godine 1985, muzičar Sting je objavio pjesmu pod nazivom „Rusi“. Refren, u kojem je stajalo „Rusi također vole svoju djecu“ je bio podsjetnik na to da čak i naši najneumljiviji neprijatelji, sa oružjem koje može uništiti svijet, naposljetku ipak jesu ljudi. Ideologiju komunizma smo gurnuli ustranu kako bi našli zajedničku ljudskost. Generaciju nakon toga, objesna islamofobija ne dopušta Sjedinjenim Državama da posmatraju muslimanske nacije nikako drugačije nego kao egzistencijalne prijetnje. Ne postoji razlika između islamizma - pokušaja da se religija svede na ideologiju radi kontrole nad ljudima - i Muslimana, koji su najveće žrtve islamizma. Većina nas ne gleda na Muslimane kao na ljude koji također vole svoju djecu.

Američki odgovor na nedavne proteste u Iranu, te Trumpovo opovrgavanje iranskog nuklearnog sporazuma ukazuje nam koliko ne razumijemo Muslimane. To neznanje, te naš neuspjeh da gledamo na muslimanske nacije kao na bogate, raznolike kulture, naseljene stvarnim ljudima, razara američko društveno tkivo i slabi status Sjedinjenih Država kao međunarodnog aktera.

Ne možemo zanemariti utjecaj Iranske revolucije iz 1979. godine na američku psihu; revolucija, te posebice talačka kriza, odredile su političko i kulturno neprijateljstvo između dvije nacije, koje je ostalo prisutno i do današnjeg dana. Ipak, sa stajališta Irana, revolucija je bila prirodni ishod Operacije Ajax, ne tako tajne američke operacije iz 1953. godine koja je za cilj imala zbacivanje demokratski izabranog premijera kako bi umjesto njega postavili Šaha na vlast. Većina Amerikanaca nije svjesna da pokretač revolucije datira generaciju ranije, uzrokovan miješanjem Sjedinjenih Država. Ali mnogi Iranci to nisu zaboravili.

Iransku ozlojeđenost prema Americi nije teško razumjeti. Većina lojalnih Amerikanaca je ozlojeđena ili prezire umješnost bivšeg sovjetskog agenta u naš demokratski proces, kako bi postavili opscenu i kleptokratsku, autoritativnu figuru. U slučaju Irana ne trebamo da pronalazimo opravdanja za talačku krizu kako bi prihvatili uzajamne nevolje SAD-a i Irana.

Upravo je ovakvo uzajamno prihvaćanje bilo razlog da međunarodna zajednica, na čelu sa SAD-om, pregovara o iranskom nuklearnom sporazumu. Sporazum je za cilj imao da ostavi ustranu gorčinu u odnosima između SAD i Irana, kako bi se doprinijelo stabilnijoj i sigurnijoj situaciji u svijetu. Nažalost,

dok Trump razmišlja o napuštanju sporazuma, prisiljeni smo da se suočimo sa činjenicom da je, pošto je Iran u potpunosti ispoštovao sporazum, najočitiji argument za napuštanje sporazuma zapravo američka islamofobija.

Opće američko razumijevanje islama je pod dubokim utjecajem Saudijske Arabije, koja praktikuje novi oblik islama nazvan vehabizam.

Kao pokret, vehabizam pokreće zenofobija, misoginija, izrabljivanje ljudi, ogromno neetično nagomilavanje bogatstva, širenje mržnje i iskrivljavanje osnovnih učenja vjere. Zamislite kombinaciju republikanskog bijelačkog evangelizma, samo muslimanskog, i to u području Zaljeva. Vehabisti nisu fundamentalisti, jer njihovo shvatanje vjere ovisi o geopolitičkim tokovima, a njihova neumjerena ljubav prema bogatstvu zasigurno nije puritanska. Vehabijsko i saudijsko vodstvo je nihilistično, te promatra svijet kroz prizmu ostvarivanja koristi nauštrb drugih.

U intelektualnom smislu, Talibani i Daeiš - također poznati kao Islamska Država - su prirodni ogranak vehabizma. Pored toga, mnogi finansijski zaštitnici vehabijske ideologije su također zaštitnici Talibana i Daeiša. Prodorno napredovanje vehabizma je omogućilo uspon Talibanima i Daeišu. Saudijsko vodstvo, kao pobornik vehabijske države, izuzetno je anti-šiiitsko, jer šiizam nudi drugačiji pogled na to šta znači biti musliman. No, većina Amerikanaca ne može zamisliti državu koja prakticira islam drugačije od Saudijske Arabije, čak iako Iran nudi jako drugačiji pristup vjeri.

Iako je tačno da Iran sa Saudijskom Arabijom donekle dijeli opsesivnu težnju za uspostavljanjem kontrole nad ženama, vjerske razlike između dvije zemlje naširoko govore o tome kako se ta kontrola iskazuje. Voljena žena Poslanika Muhammeda, Hatidža, bila je njegov poslodavac, te je vodila relativno javan život i prije i tokom braka sa Muhammedom. On je toliko volio svoju kćerku Fatimu da je rekao da bi volio bilo koga koga bi ona voljela, te da bi proklinjao bilo koga koga bi ona proklinjala. Kao rezultat, ona je uživala veliki društveni utjecaj, što joj je omogućilo da zabrani prisutvovanje dženezai svoga oca onima za koje je smatrala da su izdali poruku koju je njen otac propovijedao.

Pošto islam u Iranu sljedi Božiju riječ iz Kur'ana, o ljubavi prema Muhammedovoj porodici, jedino što država može učiniti je umanjiti mogućnost izbora kod žena u pogledu oblačenja. Žene u Iranu su obrazovane, posjeduju tvrtke, te obnašaju visoke izabrane i imenovane pozicije. Pored toga, njihovo

obrazovanje podrazumijeva i vjersko obrazovanje, što znači da one imaju mogućnost raspravljanja vjerskih ograničenja režima koristeći se jezikom vjere.

Upotreba vjerskog jezika i simbola je važna, jer je zasnovana na shvatanju islama koje je sistematično, racionalno i utemeljeno na etičkom svjetonazoru. Iako je iskvaren potrebama države, vjerski sistem također ima potencijal ispravljanja nekih od najvećih neumjerenosti države.

Priča o ubistvu omiljenog Poslanikovog unuka u VII stoljeću, od strane lidera onoga što će kasnije postati Saudijska država, nam pruža uvid u politički stav mnogih iranskih muslimana. On se suprotstavio ugnjetavanju i 680. godine je ubijen zbog svojih stavova. Ovo je priča koja je inspirisala i revoluciju 1979. i 2009. godine, te nastavlja da podstiče kritike na režim.

Pored vjerskog jezika, jednako bitan je i iranski estetski doprinos svjetskoj kulturi. Rumi, čija je poezija u SAD još uvijek među najprodavanijim djelima uopće, pisao je na perzijskom, no uprkos njegovom utjecaju na američku kulturu, mnogi Amerikanci ne povezuju njegovu poeziju sa njegovom vjerom, njegovim kulturnim porijeklom, ili sa činjenicom da je proveo život izučavajući Kur'an. Mi ne shvatamo da je raskoš njegove poezije proizašla iz njegove vjere, ne uprkos njoj. Niti je on jedini perzijski pjesnik čija su djela bila oblikovana vjerom. Iako druga imena nisu toliko poznata većini Amerikanaca, perzijska poezija ima duboku arhivu raskošnih djela, inspirisanih ljubavlju prema Bogu, Poslaniku Muhammedu i Muhammedovoj porodici- Iranska muzika je jedan od jako bitnih kulturnih temelja, a arhitektura, poput Ružičaste džamije, kroz ljepotu izaziva strahopoštovanje.

U iranskoj kulturi je sadržana široka intelektualna i umjetnička historija, proistekla iz vjere. Ne možemo zanemariti godine sukoba između SAD-a i Irana, ali iranski nuklearni dogovor je bio način da se stvori put za budućnost. Pregovori su prihvatili to da vjera zemlje može pomoći u prevazilaženju te podjele. Ne smijemo dopustiti da islamofobija preokrene jedno od najvažnijih diplomatskih postignuća decenije. Posmatranjem ljepote koju Iranci njeguju, te činjenice da iskazuju ljubav i privrženost porodici Poslanika, ne možemo sumnjati u to da, i Iranci također vole svoju djecu.